

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
 Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
 Telefon 74.
 Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
 og forsendes gennem Postvæsenet
 til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
 Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 337

Fredag den 27. Februar 1920

9de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
 og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge,
 Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
 bliver læst i enhver Hjem og egner sig der-
 for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

oplæger gerne Bekendtgørelser af enhver Art
 saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
 Efter- eller Aflysninger, Anktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
 Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
 koster 1 Kr. halvaarlig.

Andel i Udbyttet.

—o—
 Af Redaktør Rasmus P. Nielsen,
 Holbæk Amtstidende.

Redaktør Rasmus P. Nielsen har baade i Skrift og Tale ført en energisk Kamp for Gennemførelsen af de Tanker, hvormed han i denne Artikel beskæftiger sig. Bl. a. har den givet sig et praktisk Udslag ved det Bladforetagende, for hvilket han staar som Redaktør.

— Vil man fjerne den sociale Uro, der i den senere Tid ogsaa har voldt stigende Forstyrrelse i de nordiske Lande, maa man først finde dens Aarsager. En Henvisning til, at det er noget, der ligger i Tiden, at det er en Tølge af Verdenskrigen og en direkte Udløber fra de sociale Omvæltninger i Rusland og Tyskland, er, saa rigtig den end er, ikke tilstrækkelig. Og Paavisningen af disse Aarsager er trøstesløs for os, da det ikke staar i vor Magt at ændre noget ved dem. Vi kan kun rette, hvad der skævt indenfor vore egne Grænser. Og det kan ikke slaa fejl, at der maa være et og andet galt her ogsaa, siden Uroen har forplantet sig hertil. Men kan vi her finde de Forhold, der gør det muligt for Smitten fra de store Lande at finde Jordbund hos os, saa har vi ogsaa Haab om, at vi ved at fejle flittigt for vor Dør kan holde den ude.

Aarsagen er ikke en enkelt. Der kunde nævnes en Række, hvoriblandt Ødselhed og Pragtsyge hos dem, der har tjent godt, indtager en fremskudt Plads, mindre paa Grund af den unyttigt bortødslede Kapital end paa Grund af den Bitterhed, der derved er fremkaldt hos dem, som har lidt under Dyrtiden. Har man indladt sig paa saadan Letsindighed, maa man ogsaa betale derfor. Regningerne udskrives for Tiden, dels af Skattedirektoratet, dels af „Proletariatet“. Og man maa enten honorere dem eller finde sig i Udpantningen, der sandsynligvis ikke standser ved Pelskraven. Jeg anser det for klogest at honorere rimelige Regninger, mens Tid er.

Men den afgørende Grund til, at den sociale Uro baceille har kunnet finde Udviklingsmuligheder her, maa sikkert søges i, at en arbejdende Samfundsklasse føler sig forurettet

ved Fordelingen af Produktionens Udbytte. Hertil kommer manglende Forstaaelse af de Betingelser, hvoraf Arbejdernes og forøvrigt ogsaa alle andres Velvære afhænger. Paa begge disse Forhold maa der bødes, paa det første gennem økonomisk Handling, paa det sidste ved økonomisk Oplysning. Dette er Tidens vigtigste sociale Opgaver.

Naar man er naaet til Erkendelse af, at Hovedaarsagen til den sociale Uro maa søges i Arbejdernes Overbevisning om, at de bliver forurettede ved Fordelingen af Arbejdets Udbytte, maa det næste Skridt blive at møde Uroen netop paa dette Punkt. Ogsaa fordi Arbejdernes Følelse af at lide Uret trækker meget med sig, bl. a. Nedsættelse i Arbejdsydelsen. Og det nytter her ikke blot at møde frem alene med gode, oplysende Foredrag og belærende Avisartikler. Arbejderne maa overbevises ad Handlingens Vej ved at man giver dem direkte og forholds- mæssig Andel i Udbyttet af den Virksomhed, hvor de sætter deres Arbejde ind. Derved naar man to for Produktionen og Samfundet meget væsentlige Ting: at overbevise Arbejderne om at de faar, hvad de kan tilkomme, og at opmuntre til den bedst mulige Arbejdsydelse. Arbejderne opnaar, at Mulighederne for at forbedre deres Kaar udnyttes til det yderste, og for den store Skare Forbrugere, hvortil jo ogsaa Arbejderne selv hører, maa det, at Produktionen forøges og at Værdierne ikke unødigt fordyres ved Spild af Arbejdstid og Materiale. Det systematiske Drivertil vil faa Dødsstødet fra det Øjeblik, det gaar op for Arbejderne, at det er dem, der maa betale for dem, der driver.

Der foreligger Beregninger bygget over Driftsoverskuddet i et halvt hundrede industrielle Virksomheder i Tyskland og Schweiz, der skal vise, at Udbyttedelingen ingen videre Interesse har for Arbejderne. Der vilde ikke blive meget til hver af dem. I de 10 Fabrikker i Tyskland, som Beregningen omfatter, kunde der blive et Overskud af 155 Mark til hver Arbejder, i 35 Fabrikker i Schweiz kunde Lønnen hæves 3—8 pCt. Bortset fra, at 155 Mark eller 3—8 pCt. Løntillæg ogsaa er værd at tage med, forekommer det mig, at Værdien af en saadan Beregning er ganske minimal som Argument imod at give Arbejderne Andel i Udbytte. Thi Grundlaget for Beregningen er aldeles forkert. Det dannes af Virksomheder, hvor Arbejderne, saavidt man kan skønne efter foreliggende Oplysninger, ingen Interesse har i Driftsudbyttet, og kan derfor ikke anvendes paa Virksomheder, hvor Arbejderne har fælles Interesse med det Foretagende, hvori de arbejder. Man ved ikke, hvor stort Overskuddet i de Virksomheder, hvis Regnskaber ligge til Grund for Beregningen, vilde have været, dersom Arbejderne havde været

direkte interesserede i, at det blev saa stort som muligt. Man ved ikke, hvor megen Tid, der er sløset bort, hvor meget Lys, Brændsel og Materiale, der er spildt, hvor meget Værdierne Kvalitet er blevet ringere, fordi Arbejderne ingen Interesse havde i at være agtpaagivende og udnytte Tiden bedst mulig. Derfor har disse Beregninger ingen Interesse i denne Forbindelse.

Derimod ved man, at der er Virksomheder, som ved at give sine Arbejdere Andel i Driftsudbyttet har kunnet hæve deres Løn 15 pCt. over Fagets almindelige Lønninger uden selv at lide noget Tab derved. Men ogsaa i Tilfælde af, at der bliver ringe eller intet Udbytte, har Udbyttedelingen sin store, moralske Værdi, fordi den godtgør for Arbejderne, at man ærligt vil stræbe at give dem det Udbytte af deres Arbejde, de kan tilkomme. I al Fald intelligente Arbejdere vil forstaa og paaskønne det.

Udbyttedeling kan imidlertid være mange forskellige Ting. Den er gennemført paa mange forskellige Maader, og dens Værdi afhænger selvfølgelig af de Regler, man anvender. Man kan have en Udbyttedeling, der ingen Nytte gør, fordi den støder an imod Arbejdernes Opfattelse eller paa anden Maade ikke er fyldestgørende, og man kan danne den, saa den vinder Arbejdernes Sympati. Kun naar det er Tilfældet, vil den svare til sit Formaal. Det er allerede en Erfaring, at jo mere intelligente og forstaaende Arbejderne er, jo tydeligere viser Andelssystemet sine heldbringende Virkninger.

Udbyttedelingen maa selvfølgelig ske paa Grundlag af, at Virksomhedens Fremtid først er sikret. Det er det vigtigste baade for Arbejder og Arbejdsgiver. Man kan ikke sulte den Ko ihjel, man vil malke. Derfor maa der aarlig henlægges, hvad der er fornodent til Bygningers og Materiels Vedligehold, Renter og Arbejds løn maa betales efter indgaende Overenskomster (i „Holbæk Amtstidende“s Vedtægt om Medarbejdernes Andel i Udbyttet er det fastsat, at Grundlønnen ikke maa være lavere end bestemt ved faglige Overenskomster), og man maa i det hele sørge for at være paa den sikre Side med Hensyn til Foretagendets Forpligtelser. Aktionærerne maa have et Udbytte. Det er ved „Holbæk Amtstidende“ fastsat til Nationalbankens Diskonto plus ½ pCt. for at gøre det bevægeligt i Forhold til Arbejds markedet. Yderligere Driftsoverskud fordeles med Halvdelen til Aktionærerne, Halvdelen til Personalet. Den indbyrdes Fordeling sker i Forhold til Grundlønnen. Bortset fra et Beløb af 10 pCt., der henlægges til Hjælpefond og til Reservefond til Fordeling i daarlige Driftsaar, udbetales Halvdelen af Beløbet kontant, medens den anden Halvdel henstaar i 5 Aar og forrentes med samme pCt., som Aktionærerne faar i Udbytte. Herved opnaas bl. a., at

Virksomheden sikres Driftskapital, og at Arbejderne lærer Behageligheden ved at have en rentebærende Kapital at kende. Efter de 5 Aars Forløb udbetales ogsaa Restbeløbet, forsaavidt Driftsoverskuddet fremdeles er tilstrækkeligt til, at de fastsatte aarlige Henlæggelser har kunnet finde Sted. Ellers udsættes Udbetalingerne, indtil dette er Tilfældet.

Her er altsaa ikke Tale om, at man binder Arbejderne til Foretagendet eller sætter dem ud af Raadighed over det erhvervede Udbytte, Forhold, som Arbejderne ofte vil reagere imod. Man sikrer sig kun, at der er tilstrækkelig Driftskapital, og at Udbetalingen virkelig kan finde Sted uden at skade Virksomhedens Livsinteresser, Ting, der ogsaa er i Arbejdernes Interesse. Ofte har man foretrukket at lade den Arbejderne tilskrevne Andel henstaa til deres Pensionering, men under denne Form vil det sikkert blive vanskeligere at vinde Arbejdernes Anerkendelse af Ordningen, selv om den har sine betydelige Fordele baade samfundsmæssigt og for den enkelte. Andre lader Udbytteandelen omsætte i „Arbejderaktier“. Man tvinger ved begge disse Fremgangsmaader Arbejderne til Opsparing af Kapital. Det maa siges at være i høj Grad til deres eget Bedste, thi det er gennem Opsparing og kun derigennem, Arbejdernes økonomiske og sociale Niveau kan hæves og deres Uafhængighedsfølelse underbygges. Men man kan ikke vente, at den tvungne Opsparing skal blive populær blandt Arbejderne, med mindre der ogsaa paalægges andre Samfundsklasser en vis Sparepligt — som det forøvrigt under vore nuværende økonomiske Forhold kunde være god Brug for.

Skal Udbyttedelingen faa nogen indgribende Betydning for Fremtidens sociale Forhold kan man imidlertid ikke se bort fra Sparemomentet. Men tager man det med, ikke som Særtvang for Arbejderne, men i fri Forstaaelse med dem, kan Udbyttedelingen komme til at danne Overgangen til en Produktionsordning, hvor Arbejderne er Ejere eller Medejere af de Virksomheder, hvori de arbejder, og kan øve legitim Indflydelse paa deres Ledelse. Derved forstaar jeg en Indflydelse, der følges af økonomisk Ansvar. Det er baade for Arbejderne og for Samfundet den tryggeste Vej til Arbejdernes Andel i Ledelsen, og det er sikkert det eneste Vilkaar, hvorpaa en blivende Andel i Ledelsen kan erhverves. Den Andel i Ledelsen, der ikke forenes med følelig Ansvar, vil hurtig vise sig ikke blot uehelig, men umulig.

Den økonomiske Oplysnings Opgave maa være at lære Arbejderne ikke blot om Arbejdets, men ogsaa om Initiativets og Kapitalens Betydning for Arbejdsudbyttet.

Der maa derigennem skabes et fælles Grundlag for Forstaaelse mellem Arbejder og Arbejdsgiver. Kapitalen maa i Arbejdernes Beydsthed komme til Ære og Værdighed som det, den er: Frugten af Fædrenes Arbejde og Hjælpemidlet i hans eget Arbejde Betingelsen for, at han kan komme til at sætte sine Kræfter ind med Udsigt til et Udbytte, der svarer til Nutidens Forhold. I 1878 indestod der i Dampmaskineanlæg i Nordamerika og Europa 130,000 Millioner Kroner. Det er en Del af den Kapital, vort Slægtled har haft at arbejde med. Vi har faaet et Menneskeliv til at forvalte og forøge Arven. Men der kommer en Regnskabs Dag, da vi skal aflevere den til vore Efterkommere. Vi maa ikke glemme, at hver spildt Arbejdsdag er Forødsel af Arven, hver heldig og samvittighedsfuld udnyttet Arbejdsdag betyder en Forøgelse af den. Spildet af en Arbejdsdag kan aldrig gøres op, den spildte Dag vender aldrig tilbage. Lader vi ved Arbejds- eller Pligtforømmelse Værdier ødelægges, er det en Forhaanelse imod dem, hvis Arbejde derved forødes. Disse Ting maa staa klart for den Arbejder, der tilfulde skal forstaa sit Arbejdes Betydning og betragte det med den rette Respekt.

Jeg har ingen Tro til, at det sociale Spørgsmaal kan løses paa et politisk Program eller af politiske Partier. Her maa de Kræfter virke, der ligger dybt i Folket selv og i dets enkelte Personligheder.

Det, vi nu trænger til, er et Hold af Mænd, der ser Maalet, har Villie til at arbejde frem imod det og er stærke nok til at blive de førende, til at give Tiden dens Præg. Et Hold af Industriledere, der opfatter deres Opgave ikke blot som tekniske og økonomiske Ledere af en Bedrift, men som Ledere til Velvære og rigere Menneskeliv for dem, der arbejder i Virksomheden, og som de maa forstaa at gøre til deres Medarbejdere. Og et Hold af Arbejdere, der forstaa og er stolte af deres Betydning for Samfundet, og som i Bevidstheden om, at de faar deres ret tilmaalte Del i Arbejdsudbyttet, betragter Arbejdsdagen og deres Arbejdsevne som hellige Gaver, som det er deres Ære og deres Glæde at udnytte.

De gamle Skuder.

Min Fødeby, ak du blev fattig paa Skuder, og fremmede fylder hver Kaj i din Havn. Jeg sidder og mindes ved lukkede Ruder og kalder de mistede Venner ved Navn: „Tordenskjold“, hvor er du henne du sorte tjærede Bark med din knejsende Rig? Ved Ruden jeg stod i min stumpede Skjorte som lille og saa, naar ved Dagry du gik.

Blev du solgt? — gik du bort,
vender aldrig tilbage.
Krydser du fjærrt
under vildfremmet Navn?
Jeg længes forgæves
paa Efteraarsdage.
Du skal aldrig mer gense
din fædrene Havn.
Og kom du som fremmed,
mens Høstregnen smælder,
en Alten tilbage, hvem tror du,
du fandt?
Borte er alle de tjærede Fæller.
Minesprængt „Veset“,
forlist „Amerant“.

„Ørnen“ og „Hejmdal“,
„Balder“ og „Tave“!
Hvor er de henne? —
Spørg Havet engang.
Det synger henover de mistede Grave
med ringende Basrøst
sin evige Sang.
Naar Bølgerne vildt
under Høststormen trænges,
mens Vandet er smult
mellem Bryder og Gat,
da ligger de regnvaade Moler
og længes
og Fyrene blinker forgæves
hver Nat.

Da tager vemodig
jeg Hatten fra Knagen
og kæmper mod Stormen
med Frakke og Stok.
Jeg gaar hvor det stormende Hav
vender Lagen
til Kippen og slaar mig til Ro
med en Grog.
Der sidder man trygt
bag de regnvaade Ruder,
lar Ovnvarmen tørre
de dryppende Klær
og praler saa lunt
om de begsorte Skuder
med en, der som jeg
har de mistede kær.
Jørgen Vibø.

Opdagerens Lod.

—x—

Peary er død. Mr. Ink skriver
i den Anledning i „Dg. Nyh.“:
— Nordpolens Opdager vil sik-
kert nok komme til at figurere i de
kommende Udgaver af „store
Mænd“s Levnedsløb, som alle raske
Drænge med Arbejdsmod læser, men
i visse Maader har han haft en, om
ikke tragisk, saa dog haard Skæbne.

Dette hænger først og fremmest
sammen med hans Virkeomraade,
et af de ejendommeligste Kapitel
af Jordens Opdagelsehistorie, den,
der egenligt falder sammen med,
hvad vi med et moderne, selvbevidst
Udtryk kalder „Den hvide Races
Sejrsang.“

Med europæisk Overlegenhed reg-
ner vi nemlig ikke med andre Ra-
cers Indsats, og det er noget, vi
enten ikke aner eller helt negligere,
at f. Eks. Kineserne var i Aar-
hundreder før baade Erik den Røde
og Columbus.

Og med en vis Ret. Jordens for-
skellige Egne er først efter Europæ-
ernes „Opdagelser“ blevet inddraget
i den fællesjordske Handel og
Vandel, deres Folk, Sprog og Na-
turforhold videnskabeligt undersøgt.

Opdagelsehistorien falder i visse
Maader i to Gruppe, een, hvori det
økonomiske Moment er det langt
overvejende, og en senere, hvor det
videnskabelige har været Hovedmo-
tivet.

Ikke dermed sagt, at der ikke
har været andre Motiver med i Spil-
let; der er saamænd Aartusinders
Vidnesbyrd om Opdagelsestrang og
Vovmod, Fantasi og Kappelyst,
men Berigelsestrang skinner gen-
nem det alttsammen og viser sig,
ofte aldeles utilsløret, som Drivfje-
deren, først i nyere Tider Haand i
Haand med videnskabelig Forsker-
trang og ren sportsmæssig Iver.

Hvorfor sendte Salomon Fønikere
ud til Ofir og Faraos Neko dem
rundt om Afrika? Hvorfor trodsede
Grækerne det store Hav lige op til
Østersøen? For Handelens Skyld,
for Udbyttet, for Guldet.

De mærkeligste middelalderlige
Ekspeditioner gennem Asien var og

saa Spekulationer i „Verdenshande-
len“, opfarvet med visse religiøse
Fantasier, og selve den store Op-
dagelsestid afslører sig som den
vildeste Dans om Guldkalven. Fra
da af gik der Storpolitik i Branchen.
Aldrig saa snart opdagede England,
Frankrig og Holland, at Amerika
og Indien skabte Spaniens og Por-
tugals Storhed, før ogsaa de prøvede
paa at opnaa et Rige, hvor Solen
— Rigdommens Sol — aldrig gik
ned.

De arktiske Rejser er ogsaa ind-
ledet med Drømme om Gevinst;
om Pelsværk og Hvaler og sjældne
Metaller, ja, i lange Tider med
Drømme om et arktisk Eldorado,
der muligvis kunde gemme sig oppe
bag de uhyre Ismarker.

Med forrige Aarhundrede fuldbyr-
dedes den hvide Races Fordeling
af Jordkloden, og siden Stanleys
Togt gennem Centralafrika har der
ikke været saa synderligt meget at
haabe paa Opdagelser med stort
økonomisk Udbytte. Alligevel er Rej-
serne ikke hørt op.

Men Sympati ser vi mere ideelle
Formaal gøre sig gældende. Fors-
kertrang og Sportsinteresse driver
haardføre, ærgerrige Mænd mod
Nord og snart ogsaa mod Syd, og
de sætter deres Liv i Vove for rent
geografiske Resultater med fuldt saa
stort et Vovemod, som Fortidens
Mænd kastede sig over Tropernes
Rigdomme.

Den kendte Jordkreds udvides
mere og mere, snart er der kun to
store mystiske hvide Pletter tilbage:
Kapeløbet om Nordpolen og Sydpo-
len begynder.

Peary og Amundsen kom
ind hver som „en smuk Nummer
Et“.

Hvorfor staar der da omkring
Robert Pearys Navn ikke den ly-
sende Glans og den umiddelbare
Folkejubel, som der for Eksempel
ombølgede Columbus, da han hjem-
kom til Cadiz, eller Stanley, da han
fejredes i London?

Det har faaet sit typiske Svar i
den Telegramudveksling, der skal
have fundet Sted mellem Polarman-
den og Amerikas Præsident.

Peary: „Hermed har jeg den Ære
at overgive Dem Nordpolen“.

Taft: „Tak, men hvad skal jeg
med den?“

Jordens Poler har geografisk og
meteoologisk Interesse, men Titi-
sinderne føler, at Opdagelsen af
disse to Stedbestemmelser aldeles
ingen praktisk Interesse har for
dem. Kan man grave Guld ved
Polen? Kan man udvandre dertil
og nybygge sig et Hjem? Kan man
saa meget som gøre Turistudflugt
derop? Nej og atter Nej.

Dertil kommer saa det andet Mi-
nus for Peary, at der var en Person,
som hed Cook. Han naaede ikke
Nordpolen, den Köpenicker, men
han naaede at forfuske Møtteren til
den Grad, at man den Dag i Dag
spørger, om da virkelig Peary har
været paa Pletten.

Man siger, at Peary aldrig var
glad trods de Æresbevisninger, hans
Bedrift bragte ham, at han er død
som en tilbagetrukken, meget ensom
Mand. Det er ikke saa underligt.

Hans Navn er i Øjeblikket beskyg-
get af Cooksvindelen og saa af Ver-
denskatastrofen, der har bragt Men-
neskene til at mene, at der er mere
nærliggende Opgaver end Nordpo-
len, og at den, der løser dem, er
den virkelig store Mand.

Men maaske faar Robert Peary
nogen Oprensning, naar Cook ad
Aare er kun en ren og skær komisk
Erindring, og naar roligere Tider
har gjort Menneskeheden roligere
og retfærdigere bedømmende. Saa
vil man i hvert Fald ikke nægte,
at Manden var en Pokkers dygtig
Sportsmand.

Erindring.

Under hvide Snelag
risler der en Bæk.
Hør hvor sødt den synger,
trøstig, ung og kæk.

Grønne Spirer presses haardt
mod Knoppens Skal.
Trøsket Bark faar Spor
af blanke Draabers Fald.

Dybt fra Skovens Hjerter
numler mig imod
Kildesang som Klang af Floder
fyldt med Blod.

Og jeg mindes fjærnt
en sort og ensom Dam.
Bunden længst blev borte
i et Lag af Slam.

Ingen Straale trængte
gennem Løvet's Hvælv.
Ingensinde Spejlet
for et Vindpust skjalv.

Ingen Kilde bort
fra Dammens Afsind flød.
Kun de sorte Draaber
dryppede i dens Skød.

Ogsaa den vil vaagne,
Ødets sorte Dam
vaagne op igen
til Ensomhed og Skam.

Ingen Urt kan trives
paa dens døde Bred,
Ingen røde Blomster —
kun den øde Fred.

Tung og tæt er Luften
om den sure Sump,
— nu og da en Klang
af store Draabers Plump.

... Og jeg mindes,
at min Sjæl i Glemsel sov
som det sorte Indvand
i den dybe Skov,

slumred tungt og drømte,
bundet, glemt og blind
at en Kildes Vand
vælded mod mit Sind.

Vaaren vaagner atter...
som en spinkel Sang
hører jeg dens Rislen
og dens Kildeklang,

hører jeg den kalde,
toneklart og ømt.
Kommer den imod mig,
Kilden jeg har drømt —?
Chr. Stub Jørgensen.

Marevad-Potten.

—o—

(Fortsættelse af den gamle Born-
holmers Optegnelser):

I Aarene 1860—70 var der en
Daglejer paa Marevadgaard i Kle-
mens Sogn; han var gift og boede
i et Hus i Nærheden af Gaarden
og havde flere Børn. En Dag, han
arbejdede i Marken med at rydde
Sten op, fandt han en Urne (Potte
fra Broncealderen). I blandt de i Ur-
nen værende Menneskeben fandt
han en stor smuk Mosaikperle. Han
tog det hele med sig hjem, og Ur-
nen, der var meget stor, satte han
op paa en Hylde. Han paa Efter-
aaret tog Konen Georginkolde op,
og disse, der skulde opbevares til
næste Aar, lagde hun i Urnen oppe
paa Hyliden.

Om Aftenen gik de i Seng som
sædvanligt, men lige i det Øjeblik
Bornholmeren slog 12, gav et lille
Barn, der laa i Vuggen ved Siden
af Sengen, sig til at skrigte ganske
frygteligt, og Vuggen vuggede med
Lynets Hast.

Konen stod op og fik lændt Lys,
men nu stod Vuggen stille og Bar-
net sov, men svedte voldsomt. Hun
gik igen i Seng og slukkede Lyset.
Scenen gentog sig straks, og fra
nu af maatte Lyset brænde fra 12
Nat til den lyse Morgen. Mand og
Hustru samtaledede om dette Fæno-
men. Aarsagen kunde de ikke ud-
grunde; Trolddom var det, Trold-
dom og intet andet, men hvad var
Aarsagen til Trolderiet? Manden
havde nok haft Tanken henvendt
paa det Gravran han om Sommeren

havde begaaet, men saadan havde
jo saa mange i den senere Tid ba-
ret sig ad, uden at slig forfærdelig
Trolddom var indtruffet bag efter,
men han kunde dog godt huske,
at de Gamle havde talt om, at tog
man saadanne Sager med hjem,
saa fulgte de Underjordiske ogsaa
med, og i Sædeleshed dersom man
tog disse Ting i Brug vilde Huset
blive helt forhekset.

Han talte nu med sin Hustru her-
om, og nu fortalte hun, at Urnen
stod fyldt med Georgrødder. Aah,
der laa Hunden begravet! og næ-
ste Nat tog Manden Urne og Perle
samt en Spade og gik ned i Mare-
vadgaardens Løkke hvor Jorden laa
ganske i Urtistand; her gravede
han Urne og Perle 2 Alen ned i
Jorden, og her staar den den Dag
i Dag.

Nu afdøde flv. Lærer Jørgensen,
Ibsker, der har fortalt mig denne
Historie, havde flere Gange været
paa Marevadgaard og talt med Dag-
lejeren for at faa ham til at paavise
Stedet hvor Urnen var at finde, men
han fik hver Gang dette Svar: „Den
staar i Løkken og der skal den blive
staaende“!

Jørgensen var meget ked af at
han ikke kunde faa fat i denne
Perle, for da vilde jo den omtalte
Begivenhed være knyttet til den,
hvorefter den havde faaet dobbelt
Interesse for Fremtiden.

Skulde nogen faa Lyst at søge
efter den, saa husk den kan findes
i Marevadgaards Løkken, 2 Alen
nede i Jorden,

Fra Uge til Uge

Telefontaksterne faar, antagelig 1.
April, atter en klækkelig Forhøjelse.
Prisen for den tvivlsomme Fornø-
else at have en Telefon i Huset
retter sig efter Centralens Størrelse
og vil for Allinges Vedkommende
blive 100 Kr. aarlig, men derudover
maa der betales 10 Øre ekstra for
hver Opringning udover Centralen.
Altsaa, vil man have Hallelust
Handelsgartneri, der har Telefon San-
davig, for at faa for 10 Øre Peberrod,
koster denne faktisk 20 Øre, idet
Telefonabonnementet lægger 100 pCt.
paa Varen — udenfor Prisregulerings
Kommissionen, og kan man ikke
vente til det behager Centralen at
give os Sandvig 6, men forlanger
hurtig Ekspedition, maa man af med
30 Øre foruden de 10 Øre til Peber-
roden! Tager man Hensyn til de
stadige Prisstigninger paa snarstagi-
al Ting, kan man ikke undres over
at Smaapengene faar Ben at gaa
paa og at den danske Krone syn-
ker i Værdi — her som i Udland-
et; den kommer saamænd nok i
Niveau med den tyske Mark!

Men — tilbage til Telefonen —
den har saa ofte sat min Taalmo-
dighed paa Prøve og Gransen er
naaet! Skal jeg og ærede Menings-
fæller blandt Telefonabonnenter som
ikke har Aktier i Foretagendet, være
enige i at opsigse Telefonen Huld-
skab og Troskab og vende tilbage
til den gammeldags Skrivemaade;
thi selv om Brevportoen stiger til
50 Øre, vil det i Længden betale
sig, og vi bliver fri for det klingende
Uhyre, der forstyrrer vor Middags-
lur.

Servus.

Vi heder om hurtig Bestilling
paa
18 pCt. Superfosfat,
20 pCt. Kalisalt,
ægte Chili Salpeter,
Norges Salpeter,
saa at vi kan faa passende Partier
hjem i god Tid. Priserne ere lavest
mulig i

Nordlandets Handelsbus

Erindringsliste.

Toldkamret 8—12 Form., 2—5 Efterm.
Købmærkontoret 10—11 og 2—4.
Borgmesterkontoret 2—4 Eftm.
Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.
Spærkassen 10—12 og 2—4.
Branddirektøren do.
Stempelfilial i Spærkassen 10—12, 2—4
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Ski-
benes Ankomst og Afgang Tirsdag
og Fredag Efterm., Mandag og
Torsdag Form.
Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6—7.
Distriktslægen 8—9 og 2—3.
Postkontoret: Søndag 9—12 og 2—6
Søndag 9—10.
Telegrafstationen 8 Morgen til 9 Aften.
Søndag 9—10.
Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr.
Olsen, Messen. Kontortid 1—4 Em
Folkebogsamlingen paa Raadhuset:
Fredag 7—8.
Jernbanest. er aaben for Gods 8-12, 2-7
Hjælpekassen: Formd. Bagern. P. Holm
Kasserer H. P. Kofod. Kontortid hver
Fredag fra 5—7.

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og
paa Land opmærksom paa, at enhver kan
faa optaget Artikler og Indlæg om Emner
af almen Interesse i „Nord-Bornholms
Ugeblad“.
Betingelsen er kun, at det skræve er
holdt i en sømmelig Form og indenfor
rimelige Grænser, samt at Indsendere — til
Underretning for Redaktionen — opgiver
Navn og Adresse. Ligeledes modtager
Redaktionen gerne Meddelelser om saa-
danne Ting og Forhold, som egner sig
til Behandling i Bladets Spalter.
Dette gælder baade Byen og Landet,
og det er en Selvfølge, at Redaktionen
altid vil iagttage den strengeste Diskre-
tion med Hensyn til sine Kilder.

Rønne-Allinge Jernbanes Køreplan.

Søgnedage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	820	630
- Nyker	843	653
- Klømsker	903	713
- Rø	923	733
- Tein	941	751
- Allinge	954	804
- Sandvig	10—	810

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	11—	840
- Allinge	1111	851
- Tein	1124	904
- Rø	1142	922
- Klømsker	1205	945
- Nyker	1220	10—
- Rønne	1240	1020

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	845	1235	450
- Nyker	904	1254	509
- Klømsker	921	111	526
- Rø	939	129	544
- Tein	954	144	556
- Allinge	1004	154	609
- Sandvig	1010	2=	615

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1040	230	645
- Allinge	1048	238	653
- Tein	1058	248	703
- Rø	1114	304	719
- Klømsker	1133	323	738
- Nyker	1145	335	750
- Rønne	1205	355	810

1 Stk. Klæde,

fabrikeret af 80 pCt. islandsk
og 20 pCt. dansk Uld, og som
Følge deraf meget stærkt og
varmt, er hjemkommet. Egner
sig fortrinlig til Benklæder for
Fiskere og Landmænd.

Et Par Benklæder koster Kr.
28,75.

Nordlandets Handelsbus.

En flink Pige

til indvendig Gerning søges til 1ste
Maj paa Vævergaard.

Fine Spisekartofler

og røde Sættekartofler
er til Salg hos
Avlsbruger Lund, Allinge.

De averterende

anmodes om at indlevere deres An-
noncer inden Torsdag. Smaa Aver-
tissementer kunne dog som Regel
medtages indtil Torsdag Middag.

**BRAND- OG LIVSFORSIKRINGS-
AKTIESELSKABET SVEA**
HOVEDKONTOR: BREDGADE 28
(Odd-Fellowpalæets søndre Pavillon)
tegner alle Kombinationer af Livsforsikring til billige Præmier
ved Henvendelse til Selskabets Agentur for Bornholm.
Tlf. 60 **V. J. Claussen, Sandvig.** Tlf. 60

Prima Ris meget billigt og
Prima Klipfisk anbefaler
Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses
Afdeling i Allinge
Kontortid: 10—12 og 2—4.
Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

'Godtkøbs-Udsalget
i
C. Larsens
Skotøisforretning, Allinge
fortsættes til 25. Februar.
Se Vinduerne og bemærk Priserne.
Store Partier Fodtøj udsælges til langt under Dagsprisen.
10 pCt. Rabat pr. Kontant paa alle kurante Varer.
Benyt Lejligheden.

**Allinge Kolonial-
& Produktforretning**
anbefaler

Kolonialvarer
Konserver og Frugtkaster
Bærktøj, Redskaber, Koffenudstyr
Urtepottestjulere
Kaffestel, Spisestel
Kaffeløbne og Koffurer
Tagvinduer, Staldvinduer, Murgryder
Bumper, Jærnrør
Brædder, Planker, Vægter
Sømmer, Cement Tagpap, Søm, Skruer
Smørelær, Dribremme
Hemmesedt, Smørelænder
Koegrebe, Koeknive, Koefurve
Borstenbindervarer
Spegefild og Krydderfild
 $\frac{1}{8}$ og $\frac{1}{4}$ Tdr.
Klipfisk, Fedt, Margarine

**Allinge Kolonial-
& Produktforretning**

Kiks og Bisquit.
Et Parti fine engelske Kiks og Bisquit er hjemkommet, og da Varerne er indkøbt før Kursstigningen, kan disse sælges til forholdsvis billige Priser.
Endvidere har jeg stort Udvalg i **danske Kiks og Bisquit** til billigste Dagspriser.
J. B. Larsen.
Telefon 12.

Et Hus
med stor Frugthave er til Salg eller til Leje. Det egner sig for en Arbejdsmand eller Fisker.
Niels Peter Bendtsen, Tein.

Grønne Ærter
Fine, mellemfine, grove i hele, halve og kvart kg Daaser til betydelig nedsatte Priser.
J. B. Larsen.
Telefon 12.

Runkelroer
er til Salg paa
Lyngholt
Ægte amerikanske

Mannagryn
er hjemkommen og anbefales til billig Pris.
J. B. Larsen.

En flink Pige,
fri for Malkning og en 16—17-aars **Dreng,** som vil deltage i alt forefaldende Arbejde, søges 1. Maj paa **Pilegaard i Rø.**

Grise,
som bliver 4 Uger 1. Marts, er til Salg paa **Pilegaard i Rø.**

Du, Marie!
Vil du se efter, naar Posten kommer med „Nordbornholms-Ugeblad“ om Træskomager Lund har nogen Annonce deri om Klædesko, for vore er snart udslidt og hans var dog de bedste vi har faaet.

Læsfjedervogn,
Bæreevne 2500 Pd. 1 **Hakkelsemaskine, 1 Plov,** Langhalm og en **So,** tjenlig til Fedning, staar billig til Salg paa **Klippegaard i Rutsker.**
Niels Rasmussen.

En Pengepung
med Penge er funden ved Broddegard i Olsker og kan mod Betaling af dette Avertissement afhentes hos Murer **Charles Kaas,** Allinge.

En Pige,
nylig konfirmeret, kan faa Plads til 1ste Maj.
Chr. Bendtsen, Tein.

En ung, flink Pige
til indvendig Gerning søges til 1ste Maj.
Isenkræmmer Kofod, Telefon Hasle 17.

Yngre Karl
samt en **Pige** til indvendig Gerning søges til 1ste Maj paa
Møllegaard i Rø.

Møbler.
Forskellige Sæt **Sovekammermøbler, Klædeskabe, Kommoder, Spiseborde, Tobaksborde** og forskellige andre Møbler er paa Lager og sælges til rimelige Priser.
Snedker Johs. Pihl, Rø. Telefon 55.

14-15-aars Dreng
kan til 1. April eller Maj faa Plads paa **Bagergaard i Rutsker.**

Marmelade.
Prima
Hindbær, Jordbær, Solbær, Orange-Marmelade anbefales til billigste Pris.
Et lille Parti blandet Frugtmarmelade udsælges til 50 Øre halvgk.
J. B. Larsen.
En flink Anden-Karl
eller en Dreng, som har Lyst til at følge Heste, kan faa Plads til 1ste Maj paa
Bondegaard i Rø.

Yngre Karl,
som har Lyst til at passe en Hingst, samt en konfirmeret Dreng kan faa Plads til 1. Maj paa
Nørregaard i Rø.

En Dreng
15—18 Aar, kan faa Plads til 1ste Maj paa
Kaggaard i Rutsker.
En brugt
Barne-Jærnsæng
med Madrasser og en Vugge er billig til Salg i **Thora Petersens Modeforretning.**

Lødekvier.
Nogle Stk. mindre Lødekvier af eget Tillæg er billig til Salg paa
Lindesgaard.

En Dreng,
12—14 Aar, søges til 1ste April el. Maj paa **Kildesgaard i Rø**
Telefon 29.

Ægte Karry,
10 og 25 Øres Breve.
J. B. Larsen.

En pæn Pige
til Hjælp i Huset og ved Madlavning — søges til Maj paa
Pæregaard pr. Tein. Telefon Allinge 59.

Til 1ste April
eller Maj søges en flink **Pige** til **Habedamgaard i Olsker.**

En ung Pige
søges til 1ste April.
Schou, Hammershus.

Tapeter!
— For at skaffe Plads til de nye Tapeter, sælges Restlaget for sidste Aar til betydelig nedsatte Priser.
Charles Svendsen, Hasle. Telefon 66.

Udsalget

fortsættes nforandret
i denne Maaned.

Messens
Ene-Udsalg
Chr. Olsen

Ligkister og Møbler.
anbefales.
Klemensker Snedkerforretning
Telf. Kl. n 13, L. Pihl.

En pæn ung Pige
søges til 1ste Marts.
Fru Sommer,
Magasin du Nord, Udsalg, Allinge.

En Pige
og en **14-16-aars Dreng**
kan fra Plads til 1ste Maj paa
Valdnøddegård.

Køer og Kvier
naer Kælving — er til Salg.
Slagter Aug. Hansen, Ollinge.

En Karl
søges straks.
August Hansen, Allinge.

Allinge Kolonial- og Produktforretning
anbefaler i fri Handel
Soyaskraa
Palmekager
Glutenfoder
Sukkermelasse
Mais
Byg
Havre
Blandsæd
Knekmais
Maisskraa
Blandskraa
til Ombytning
Soyaskraa
Bomuldsfrøkager
Mais
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Forlang hos Deres Handlende
Viggo Glistrups
KAFFE.
Specialitet:
Ægte Java Kaffe.

Allinge Biograf.
Søndag 29. Februar Kl. 7 og 8 1/2.
Aben Mimi.
Bedste Dyrefilm, der nogensinde er set.
Kun en Søglerske.
Stort Folkeskuespil i 4 Akter med den berømte **Henny Porten** i Hovedrollen.
Handlingen foregaar i vore Dage.
Sædvanlige Billetpriiser.

En nylig konfirmeret
DRENG
som har Lyst til at følge Heste, kan faa Plads straks eller til 1ste Maj paa **Aahalsegaard,** Rutsker.

En Lødeko
samt en a 2 unge Heste er til Salg paa **Vævergaard.**

En 16-17-aars Dreng,
som kan køre Heste, søges til 1ste Maj paa
Vævergaard.

Mose-Kalk.
Bestillinger paa Merget fra Spællingemosen til Afhentning efter Foraar (efter Analyse af Canmarks geologiske Undersøgelser indeholder den 86 pCt. kulsur Kalk) — bedes snarest indgivet af Hensyn til Foranstaltninger ved Oplagningen.
Lyngholt, 20. Februar 1920.
Chr. Aaby-Jpsen.

GODTKØBS-UDSALG

Mit store aarlige Godtkøbs-Udsalg
er begyndt

Under Udsalget realiseres en Mængde Varer til Priser, der ligger langt under Dagsprisen, og da Prisstigninger desværre foreløbig fortsættes anbefales det Publikum at købe **nu** Af mit store Lager fremhæves særlig:

Hvidevarer.

Lagenlærred, halvlinnet Kr. 4,95 m.
Lagendowlas, ekstra prima 4,25 pr. m.
Enkelbred **Dowlas**, god Vare 1,40 m.
do. ekstra prima 1,80 - 2,00 - 2,25 m.
Medium i prima Kvaliteter 1,40 - 1,60 - 1,80 - 2,00
Ensfarvet **Flonel** — 1,70 - 2,15 pr. m.
Bolster og **Dynesatin**, garanteret fjertæt, 3,80 m.
Twill, **Bommes**, **Pique**, **Demety**, **Sherting**.
Stort Lager - alt med 10 pCt. Rabat.

Bomuldstøjer, Forklædelærred.

Stort Mønstersortiment.
Prima Kvaliteter fra 1,70 pr. m.

Kjoleflonel i stort Udvalg.

Prima Kvaliteter fra 1,40 m.

Kjoletojer.

Stort Udvalg af heluldne Kjoletojer, - ens kulørte og skotsk-tærnede - prima Kvaliteter fra 7 Kr. m. Sort og marineblaa Alpaca fra 4 Kr. m.

Dame-Serges.

Stort Udvalg af Serges til Nederdele, Dragter og Frakker.
Prima Kvalitet fra 9,90 m.

Klædevarer.

Stoffer til Herrehabitter og Overfrakker er paa Lager til gamle Priser = 10 pCt. Rabat.

Trikotage.

Et Parti Trikotage bestaaende af Dame- og Børnebenklæder, Trøjer, Strømper, Underliv, Vanter samt Herresokker udsælges til **halv Pris**.

Rester.

En Mængde Rester af Twislærred, Dowlas, Medium, Flonel og Bomuldstøj, Kjoletøj, Fløj, Hvergarn m. m. er fremlagt til Salg mærket med Maal og Pris.

Damekonfektion.

Hele Lageret af Dame-Ulsters, Frakker, Spadersdragter, Nederdele, Regnfrakker, Bluseliv samt Børnefrakker og Kjoler udsælges med stor Rabat.

Et Parti Dame-**Skindhandsker** udsælges for 4 Kr., et Parti **Damelinned** og **Korsetter** med 20 pCt. Rabat og et Parti Dame-**Strømper** til 75 Øre Parret.

Magasin du Nords Udsalg i Allinge
J. P. SOMMER.

Bestil Deres Foraarsstøj i Tide.

Vi har det største Udvalg af engelske Klædevarer til rimelige Priser. Klædninger syes efter Maal paa faa Dage.

Nordlandets Handelshus.

Brødrene Anker

Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Vi har atter

riflet Jernbanefløj

paa Lager. Meget svært og stærkt. Udmærket til Herreklaeder og Børnetøj. Sælges for 8,75 m.

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Margarinefabriks

VEGETABIL MARGARINE

er anerkendt som den bedste.

Faas hos alle Handlende.

En meget stor Sending Trikotage

er hjemkommet.

Herre-**Uldtrøjer**,

patentstr. Bomulds **Underbenklæder** til Herrer.

Heluldne engelske **Sweaters** og **Herreveste**.

Sokker i Uld, Silke og Bomuld.

Heluldne danske **Damestrømper** fra 4,50.

Heluldne ret- og vrangstrikkede Børnestrømper i alle Numre.

Strikkede Bomulds-**Underliv** til Børn,

Hæklede **Trøjer** og **Støvler** til spæde Børn.

Nordlandets Handelshus.

Firkantede Morsø Ovne

er lige gode for Kul, Koks, Tørv og Brænde.

Vi har 11 forskellige Ovne paa Lager, som sælges til gammel Pris, det vil sige, at Støberiet senere har forhøjet Priserne med 2 Gange 12½ pCt.

Alle Slags Rør, Muffer, ildfast Sten og Ler.

Nordlandets Handelshus.

Vi tilraader Landmændene at bestille Deres Forbrug af

Bedste Standard Høstbindegarn

for Høst 1920 hos os. Vi har købt et større Parti af denne kendte Kvalitet, og Prisen er rimelig i

Nordlandets Handelshus.